

HARIDUSE RAHVAKOMISSARIAADI TEATAJA

AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi, umbes 24 vihikut aastas.

Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Hariduse Rahvakomissariaat (Tõnismägi 11). Tel. 453-49

Nr. 15.

7. detsembril 1940.

Nr. 15.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja EK(b)P Keskkomitee määrus ülikoolide õppejõudude tasude tõstmise kohta.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja EK(b)P Keskkomitee määrus alg-, kesk- ja kutsekoolide õppejõudude tasude tõstmise kohta.

Täiendus algkooli õppekavadele 1940/41. kooliaastaks.

Hariduse Rahvakomissari 1940. a. 4. detsembri otsus Hariduse Rahvakomissariaadi juurde metoodilise komisjoni asutamise ja selle komisjoni koosseisu asjas.

Hariduse Rahvakomissari 1940. a. 7. detsembri käskkiri nr. 1 õppejõudude teenistusest vabastamise asjas.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1940. a. 29. novembri ringkiri nr. 854 kooli kehakultuuri kollektiivide asutamise asjas.

Laste (noorte) kooli kehakultuuri kollektiivi põhimäärus.

ENSV Ringhäälingu kooliraadio saatekava 1940/41. õppeaasta detsembrikuus.

AMETLIK OSA.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja EK(b)P Keskkomitee määrus

ülikoolide õppejõudude tasude tõstmise kohta.

ENSV Teataja 1940, 56, 665.

Eesti NSV kõrgemate õppeasutiste õppejõudude ainelise seisundi parandamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee määravad:

1. Kõrgendada, arvates 10. novembrist 1940 ülikoolide õppejõudude töötasu ja määrata alljärgnevad palganormid:

Jrk. nr.	Teenistuskoha nimetus, teaduslik aste või haridus	Palganormid (rublades)		
		Õppejõu teenistusvanusega		
		Alla 5 a.	5—10 a.	Üle 10 a.
1	2	3	4	5
1.	Professor-kateedrijuhataja, doktori teadusliku astmega	1.100	1.300	1.500
	Ilma doktori teadusliku astmeta	900	1.000	1.200

Jrk. nr.	Teenistuskoha nimetus, teaduslik aste või haridus	Palganormid (rublades)		
		õppejõu teenistusvanusega		
		Alla 5 a.	5—10 a.	Üle 10 a.
2.	Kateedriprofessor doktori teadusliku astmega	1.000	1.150	1.300
	Ilma doktori teadusliku astmeta	800	900	1.100
3.	Kateedri-dotsent ja vanem õpetaja teaduste kandidaadi astmega (magister)	700	800	900
	Ilma teaduste kandidaadi astmeta	600	700	700
4.	Kateedri-assistent ja õpetaja teaduste kandidaadi astmega	600	700	800
	Ilma teaduste kandidaadi astmeta	500	600	600
5.	Vanem laborant	450	500	550
6.	Laborant kesk-eriharidusega	350	400	450
	Üldise keskharidusega	225	275	325
7.	Vanem preparaator	225	275	325
8.	Preparaator	150	175	200

2. Määrata kõrgemate õppeasutiste direktorite ja nende asetäitjate teaduslik-õppetöö alal järgmised palganormid vastavalt kõrgema õppeasutise laadile ja õpilaste arvule:

I liigi palganorm — 1.300 rbl. kuus
II „ „ — 1.100 „ „
III „ „ — 1.000 „ „

Palganormid abidirektoritele administratiiv-majanduslikul alal määrata vastavalt tähendatud liikidele 900, 800 ja 600 rubla kuus.

Kõrgemate õppeasutiste liikidesse arvamine toimub Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsusega.

3. Määrata isikuile, kellele tehakse ülesandeks õppetöö kõrgemates õppeasutistes tunnitöö alusel järgmine töötasu:

Jrk. nr.	Õppetöö nimetus	Tunnitasa rublades		
		Prof- fessorile	Dotsen- dile	Eriteadla- sele, kes ei oma teadus- likku astet
1	2	3	4	5
1.	Loengud eriainetes, konsultatsioonid diplomitööde projekteerimise alal ja konsultatsioonid aspirantide dissertatsiooni alal	30	25	20
2.	Loengud muude distsipliinide alal	25	20	15
3.	Praktiliste laboratoorsete tööde juhtimine, konsultatsioonid nende puhul ja eksamineerimise eest	15	12	10

4. Kõrgema õppeasutise direktor ja tema asetäitja teaduslik-õppetöö alal võib Hariduse Rahvakomissari loal olla kateedrijuhatajaks samas õppeasutises.

Sel puhul makstakse kõrgema õppeasutise direktorile ja tema asetäitjale teaduslikul alal 50% nende palga normist vastavalt nende teaduslikule kutsele ja astmele.

5. Määrata, et kõrgemate õppeasutiste koosseisus olevad professorid, dotsendid ja teised õppejõud võivad täiendavalt teha õppe- või teaduslikku uurimistööd teistes kõrgemates õppeasutistes või teaduslikes uurimisasutistes, ilma et nad oleksid viimaste koosseisudes.

Määrata, et professor-kateedrijuhataja, kateedriprofessor ja -dotsent, kes on Hariduse Rahvakomissari poolt saanud loa kateedrijuhataja kohuste täitmiseks teises kõrgemas õppeasutises kõrvaltööna, saavad selle töö eest täiendavalt 50% palganormist oma põhipalga järgi; need, kellele on lubatud professori, dotsendi või muu õppejõu kohuste täitmine, saavad tasu vastavalt oma tööhulgale, kuid mitte üle 50% oma põhipalgast.

6. Määrata, et arstiteaduslike instituutide või nende juurde kuuluvate raviasutiste kliinikutes töötamine professoritel, dotsentidel ja assistentidel ei arvestata kõrvaltööna ja tasu selle töö eest makstakse täiendavalt nende põhipalgale, vastava liigi ja staaži arstidele ettenähtud tasude normide kohaselt.

7. Määrata kõrgemate õppeasutiste koosseisudes olevatele professoritele, dotsentidele, assistentidele ja õppejõududele keskmiselt 6-tunnine tööpäev.

8. Määrata õppejõudude koosseisule 6-tunnise tööpäeva piirides järgmine tööulatus üliõpilaste ja aspirantidega:

Professor-kateedrijuhatajale 2,25—2,75 tundi päevas.

Kateedriprofessorile ja -dotsendile 2,75—3,25 tundi päevas.

Vanemale õpetajale, assistendile ja õpetajale 3,00—3,50 tundi päevas.

9. Määrata ülikoolide õppejõudude õppetöoks: loengute pidamine, laboratoorsete, praktiliste ja seminari tööde juhatamine, eksamite ja arvestuste teostamine, üliõpilaste diplomitööde projekteerimise ja tööpraktika juhatamine, üliõpilaste ja aspirantide konsultatsioon, koduõpilaste-üliõpilaste kontrolltööde retsensioon, osavõtt riigieksamitest nende poolt õpetatavate distsipliinide alal, samuti ka dotsentide ja õpetajate poolt professorite juhatusel toimuvate loengute ja teiste õppetööde kontrollimine.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimees J. Lauristin.

Eestimaa K(b)P Keskkomitee Sekretär K. Sä r e.

Tallinn, 25. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja EK(b)P Keskkomitee

m ä ä r u s

alg-, kesk- ja kutsekoolide õppejõudude tasude tõstmise kohta.

ENSV Teataja 1940, 56, 666.

Õpetajate ja koolitööliste ainelise seisundi edasiseks parandamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja EK(b)P Keskkomitee määravad:

1. Tõsta, arvates 10. novembrist 1940 alg-, kesk- ja kutsekoolide õppejõudude teenistustasu ja määrata nende kuuteenistustasud rublades järgmiselt:

Töötajate liigid	Linna ja tööstus- rajoonis			Maal		
	Pedagoogilise tööstaažiga					
	Alla 5 a.	5—10 a.	Üle 10 a.	Alla 5 a.	5—10 a.	Üle 10 a.
4 tundi tööd päevas						
a) Algkooli õpetajad I—IV kl., mit- täieliku keskkooli ja keskkooli õpet. I järk — õpetajad keskmise pedag. haridusega	270	300	330	240	270	300
II järk — õpetajad üldkeskharidusega	240	260	280	215	235	250
3 tundi tööd päevas						
b) Mittetäieliku keskkooli ja keskkooli V—VII kl. õpetajad Emakeele, kirjanduse, matemaatika, füüsika, keemia, maadeteaduse, aja- loo, loodusteaduse ja võõrkeelte õpe- tajad						
I järk — kõrgema haridusega . . .	330	370	400	300	340	370
II järk — kaheaastase õpet.-inst. lõ- petajad	300	330	360	270	300	320
Joonistuse, joonestuse, võimlemise, muusika ja laulmise õpet.						
I järk — kõrgema haridusega . . .	280	310	340	250	275	300
II järk — keskharidusega	250	270	290	220	240	260
c) Keskkooli VIII—X kl. õpetajate se- minaride ja pedagoogiumide õpetajad Emakeele, kirjanduse, matemaatika, füüsika, keemia, maadeteaduse, aja- loo, loodusteaduse ja võõrkeelte õpe- tajad						
I järk — kõrgema haridusega . . .	360	400	425	325	370	400
II järk — mittetäieliku kõrgema ha- ridusega	310	340	370	290	320	340
Joonestuse, võimlemise, sõjalise väl- jaõppe õpetajad						
I järk — kõrgema haridusega . . .	290	320	345	260	290	310
II järk — mittetäieliku kõrgema ha- ridusega	250	275	295	230	250	270

Õpilaste arv koolis			
Kuni 400 õpil. (kuni 10 kl.)	400—880 õpil. (üle 10 kl.)	Üle 880 õpil. (üle 22 kl.)	
d) Keskkoolide direktorid:			
I järk — kõrgema haridusega			
Linnades ja tööstusrajoonides . . .	400	500	600
Maal	350	400	—
II järk — mittetäieliku kõrgema haridusega			
Linnades ja tööstusrajoonides . . .	325	375	450
Maal	300	350	—

Kuni 280 õpil. (kuni 7 kl.)	280—560 õpil. (üle 7 kl.)	Üle 560 õpil. (üle 14 kl.)	
e) Mittetäieliku keskkooli direktorid:			
I järk — kõrgema haridusega			
Linnades ja tööstusrajoonides . . .	330	360	400
Maal	280	310	350
II järk — mittetäieliku kõrgema haridusega			
Linnades ja tööstusrajoonides . . .	280	300	330
Maal	250	275	300

Kuni 400 õpil. (kuni 10 kl.)	400—880 õpil. (üle 10 kl.)	Üle 880 õpil. (üle 22 kl.)	
f) Keskkoolide juhatajad pedagoogilise töö alal			
I järk — kõrgema haridusega			
Linnades ja tööstusrajoonides . . .	300	375	500
Maal	250	325	—
II järk — mittetäieliku kõrgema haridusega			
Linnades ja tööstusrajoonides . . .	250	325	400
Maal	200	275	—

Kuni 280 õpil. (kuni 7 kl.)	280—560 õpil. (üle 7 kl.)	Üle 560 õpil. (üle 14 kl.)	
g) Mittetäielikkude keskkoolide juhatajad pedagoogilise töö alal			
I järk — kõrgema haridusega			
Linnades ja tööstusrajoonides . . .	200	250	330
Maal	175	200	250
II järk — mittetäieliku kõrgema haridusega			
Linnades ja tööstusrajoonides . . .	175	200	250
Maal	150	175	225

- h) Algkoolide juhatajad
Linnades ja tööstusrajoonides
Maal

Kuni 80 õp.			80—160 õp.			Üle 160 õp.		
S t a a ž i g a								
kuni 5 a.	5—10 a.	üle 10 a.	kuni 5 a.	5—10 a.	üle 10 a.	kuni 5 a.	5—10 a.	üle 10 a.
320	350	380	330	360	390	360	390	420
270	300	330	290	320	350	320	355	380

- i) Pedagoogiliste seminaride direktorid
I järk — kõrgema haridusega 500
II järk — mittetäieliku kõrgema haridusega 325
Pedagoogilise töö juhatajad ped. seminarides
I järk — kõrgema haridusega 350
II järk — mittetäieliku kõrgema haridusega 275
- j) Koolide inspektorid maakondlike rahvahariduse osakondade juures:
Linnades — inspektorid tööstaažiga kuni 5 a. 450
Linnades — inspektorid tööstaažiga üle 5 a. 500
Maal — inspektorid tööstaažiga kuni 5 a. 400
Maal — inspektorid tööstaažiga üle 5 a. 450

Õpilaste arv koolis	
Kuni 300 õpil.	Üle 300 õpil.
500	600
325	400
350	450
275	350
450	
500	
400	
450	

2. Algkoolide õpetajate ja mittetäielikkude keskkoolide ja keskkoolide esimeste klasside õpetajate, kelle pedagoogiline staaž ulatub 25 aastani ja üle selle, töötasu normid suurenevad 10% võrra üle 10-aastase staažiga õpetajate palganormide.

3. Algkooli õpetajatele ja mittetäielikkude keskkoolide ja keskkoolide I—IV klassi õpetajatele, kes ei oma täielikku keskhariidust, samuti mittetäieliku keskkooli ja keskkooli V—X klassi emakeele, kirjanduse, matemaatika, füüsika, keemia, maadeteaduse, ajaloo, loodusteaduse, kehakultuuri, muusika ja laulmise õpetajatele, kui nad ei oma täielikku keskhariidust, vähendatakse eeltoodud töötasusid 10% võrra.

4. Keskkoolide ja mittetäielikkude keskkoolide V—X klassi emakeele, kirjanduse ja matemaatika õpetajad, samuti pedagoogiliste seminaride ja pedagoogiumide õpetajad saavad õpilaste kirjalike tööde läbivaatamise eest lisatasu 40 rubla kuus.

5. Õppejõudude töö eest, mis ületab kindlaksmääratud õppetöö normi, antakse tasu eraldi vastavalt iga tunni eest määratud palga alusel.

6. Klassi juhatamise eest tasutakse:

- a) linnades: Tallinn, Tartu, Pärnu, Narva — 50 rubla kuus;
b) kõigis teistes ENSV linnades ja maal — 30 rubla kuus.

7. Koolikabinettide ja raamatukogude juhatamise eest makstakse lisatasu 40—60 rubla kuus.

8. Määrata, et mittetäielikkude keskkoolide, keskkoolide ja pedagoogiliste seminaride direktorite ja pedagoogilise töö juhatajate õppetundide arv ei tohi ületada 2 tundi päevas.

Selle liigi töötasu arvestada täiendavalt põhipalga juurde vastavalt tegeliku pedagoogilise töö tundide arvule, vastava liigi õpetajate töötasu alusel.

9. Eriliiki koolide õpetajate töötasud (nõrgamõistusliste laste, kurtumade, pimedate ja teised koolid) arvestada 25 % kõrgemalt kui on määratud vastavatele harilikkudele koolidele.

10. Algkooli juhatajatele käesoleva määrusega määratud kuutasu normid sisaldavad samuti tasu kohustusliku igapäevase neljatunnilise õppetöö eest. Tunniandmisest vabastatud algkoolide juhatajad saavad tasu samade normide alusel.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimees J. Lauristin.

Eestimaa K(b)P Keskkomitee Sekretär K. Säre.

Tallinn, 25. novembril 1940.

Kinnitan.

6. dets. 1940.

N. Andresen

Hariduse Rahvakomissar.

Täiendus algkooli õppekavadele 1940/41. kooliaastaks.

Et ühtlustada juba käesoleva aasta kevadeks eesti koolide õppekavu algkooli I—IV klassis nõukogude kooli vastavate klasside õppekavadega ja seega võimaldada üleminekut nõukogude koolisüsteemile, võtta käsitlemiseks käesoleva kooliaasta teisest poolest alates praegu kehtivatele õppekavadele lisaks:

I klassis.

M a t e m a a t i k a. Liitmine ja lahutamine 100 piires.

II klassis.

M a t e m a a t i k a. Liitmine ja lahutamine 1000 piires.

III klassis.

M a t e m a a t i k a. Ristküliku ja ruudu pindala. Aar ja hektaar. Arvuvalla laiendamine: täisarvud miljardini, suurte arvude kirjutamine ja jagamine klassidesse.

A j a l u g u. 2 tundi nädalas emakeele tundide arvel. Õppekavana käsitada IV kl. praegu kehtivat õppekava, s. o. läbi võtta lihtsustatud kujul ajalugu sissejuhatusest kuni Peeter I (excl.).

M a a t e a d u s. 2 tundi nädalas, neist 1 tund loodusteaduse, teine joonistamise arvel.

Õppekavana käsitada praegust IV kl. õppekava, käsitades ainet lühendatud ja lihtsustatud kujul, välja jättes seda, mis on juba õpitud loodusteaduse tundides.

Looduste adus. 2 tundi nädalas.

Käsitada senist õppekava, kuid jätta ära maateaduslikud elemendid, mis kuuluvad käsitluse maateaduse tundides ja on seni osalt looduste aduse tundides juba õpitud, järgmiselt:

Ilmakaared. Päikese päevane tee. Ilmavaatlusi: soojamõõtja kasutamisest, õhu-soojuse muutumine, pilvitus, sademed, tuul. Vee ringkäik looduses. Kodukoha maapõuevaradest: raudkivi, kruus, liiv, savi, paas. Nende tundmine, tähtsamaid omadusi ja kasutamisest.

IV klass.

Matemaatika. Summa, vahe, korrutise ja jagatise omadused. Arvutamise lihtsustamise võtted, eriti peast arvutamisel.

Harilik murd; murru suuruse muutumine lugeja või nimetaja korrutamisel või jagamisel mingi arvuga; murru põhiomadus. Arvude jaguvuse tunnused 2-e, 3-e, 5-e, 9 ja 10-e, 25-e ja 100-ga. Murru taandamine ja laiendamine. Murdude liitmine ja lahutamine.

Ajalugu. 3 tundi nädalas, võttes selleks ühe lisatunni õppenõukogu otsusel kas laulmise või kehalise kasvatusel arvel. Kavaks NSVL ajaloo kogu algkursuse lühendatud ja lihtsustatud kujul, käsitades selleks senist IV ja V kl. ajaloo õppekava.

Maateadus. 3 tundi nädalas, milleks üks tund võtta looduslool arvel. Kava: lühike ülevaade NSVL füüsilisest ja poliitilisest maateadusest, käsitades selleks senist IV ja V kl. maateaduse õppekava.

Looduste adus. Nädalatundide vähenemise tõttu ühe võrra käsitella teemasid selles ulatuses, mis osutub tegelikult võimalikuks, arvestades ka kohalikke olusid.

Koolides, kus IV kl. õpib V klassi kursust koos V klassiga, korraldada töö nii, et 2 tundi õpitakse ühise kava alusel, millest välja jätta senisest kavast lõiked:

- a) tervishoiust, ühenduses inimese elutegevuse ülevaatega: seedimis-, hingamis-, vereringvoolu-elundite tervishoiust, verevoolusulgemisest, kergemate haavade sidumisest, põletishaavad, mürgitatud haavad, mürgitused;
- b) rohelise taime elutegevusest: vee ja mineraalainete tarvitamisest, süsiniku sarnastamisest, hingamisest.

Need lõiked käsitella V klassis looduslool kolmandal nädalatunnil, mis toimub V klassile eraldi.

Õpperaamatutena tulevad käesoleva õppekava täiendusega ühenduses kasutamisele maateaduse õppimiseks III klassis: Terehhova ja Erdeli Maateaduse õpik I ja ajaloo õppimiseks samas klassis: Šestakov NSVL ajalugu I. Matemaatika kursuse täienduseks ilmuvad vastavatele klassidele lisavihud RK väljaandel kooliaasta teise poole kestel (umb. märtsis).

Kooliosakonna juhataja V. Alttõa.

Hariduse Rahvakomissari 1940. a. 4. detsembri otsus Hariduse Rahvakomissariaadi juurde metoodilise komisjoni asutamise ja selle komisjoni koosseisu asjas.

1. Asutada Hariduse Rahvakomissariaadi juurde Metoodiline Komisjon.
2. Metoodilise Komisjoni Esimeheks on Hariduse Rahvakomissar.
3. Nimetan Metoodilise Komisjoni Esimehe asetäitjaks Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna juhataja Villem Alttoa, kes on ühtlasi ka komisjoni üheks liikmeks.

4. Nimetan Metoodilise Komisjoni liikmeteks järgmised seltsimehed:

Hariduse Rahvakomissari asetäitja Aleksander Valsiner;

Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna keskkoolide vanem inspektor Alice Haberman;

Tartu I Keskkooli ajaloo õpetaja Jaan Konks;

Tallinna Õpetajate Seminari õpetaja Paul Parts;

Tartu II Keskkooli õpetaja Elmar Valdas;

Tartu Õpetajate Seminari loodusteaduse õpetaja Jüri Erm;

Tartu Õpetajate Seminari joonistamise õpetaja kunstnik Juhan Pütsepp;

Tallinna Konservatooriumi osakonna juhataja Teodor Vettik;

Tallinna keskkoolide õpetaja Ardo Tarem;

Hariduse Rahvakomissariaadi Sõjalise Väljaõppe ja Kehalise Kasvatuse Osakonna juhataja Ilmar Paul;

Tartu Õpetajate Seminari õpetaja August Leht;

Tallinna Õpetajate Seminari algkooli juhataja Elmar Araste;

Keskkooli õpetaja Eugen Hildebrandt;

Ajalohet „Noorte Hää!“ peatoimetaja Anton Vaarandi.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

Hariduse Rahvakomissari 1940. a. 7. detsembri käskkiri nr. 1 õppejõudude teenistusest vabastamise asjas.

1. Vabastan ametist Särevere valla Taikse algkooli juhataja Verner Aksel'i, arvates 7. novembrist 1940. a., kuna ta on teinud halvustavaid vahelehiudeid Oktoobrirevolutsiooni aastapäeva aktusel oma koolis, mispärast ta Eesti töötava rahva laste kasvatajaks ei kõlba.

2. Vabastan Haapsalu keskkooli juhataja kohalt Leonid Jüris'e, arvates 14. novembrist 1940. a., kes pole aktiivselt kaasa aidanud Nõukogude kooli ülesehitamisele, mille tõttu Haapsalu keskkoolis distsipliin on nõrgaks jäänud.

3. Vabastan August Vellomäe Kärkla alg- ja keskkooli õpetaja k. t. kohalt, arvates 6. novembrist 1940. a., kes endise töötava rahva vastasena ja moraalselt mitte küllalt kõrgel tasemel seisva inimesena ei vasta Nõukogude õpetaja kõrgele kutsale.

4. Silmas pidades, et Nõukogude koolis, mis on konstitutsiooni põhjal kirikust lahutatud, ei saa õpetajaks olla usukultuse toimetajad, vabastan, arvates 25. novembrist 1940. a.:

- a) Kärla koguduse õpetaja Artur Vipperi — Kärla täienduskooli õppejõu kohalt;
 - b) Võru ap. koguduse preestri Juhan Randvere — Võru linna II algkooli õpetaja kohalt ja
 - c) Priipalu koguduse preestri Jaan Pikat'i — Kuigatsi algkooli õpetaja kohalt.
5. Vabastan Uudu Toome Tallinna II keskkooli sõjalise väljaõppe õpetaja kohalt, arvates 28. novembrist 1940. a., kes puudus 20. ja 22. novembril 1940. a. HRK Sõjalise väljaõppe ettevalmistustundidest ja jättis 22. ja 23. nov. ka koolis tunnid andmata, käies selle asemel kõrtsis ja sõprade pool purjutamas, mille tõttu tema oma distsipliinipuuduse tõttu õpetajaks ei kõlba.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1940. a. 29. novembri ringkiri nr. 854 koolivalitsus-tele, koolide inspektoritele ja õppejõududele laste (noorte) kooli kehakultuuri kollektiivide asutamise asjas.

Kehakultuuri ja spordi arendamist koolides väljaspool õppeaega isetegevuslikul alusel tuleb teostada laste (noorte) kooli kehakultuuri kollektiivide kaudu.

Kollektiivide asutamisel tuleb võtta käsitlemisele käesoleva ringkirja lisana toodud „Laste (noorte) kooli kehakultuuri kollektiivi põhimäärus“.

Kõik endised koolide kehakultuuri ja spordiringid kuuluvad likvideerimisele, kusjuures varandused tulevad anda üle kooli kehakultuuri kollektiivile.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

Sõjalise Väljaõppe ja Kehalise Kasvatuse Osakonna juhataja I. P a u l.

Kinnitan

J. Krjätško

NSVL RKN juures oleva Üleliidulise Kehakultuuri ja Spordi Komitee esimehe asetäitja.

29. mail 1939. a.

**Laste (noorte) kooli kehakultuuri kollektiivi
põhimäärus.**

I. Kollektiivi ülesanded.

1. Laste (noorte) kooli kehakultuuri kollektiivi ülesandeks on kehakultuuri ja spordi arendamine laste, pioneeride ja õpilaste keskel, eesmärgil valmistada ette kasvavat põlve sotsialistlikuks tööks ja NSVL kaitseks, kasvatada distsiplineeritud, energilisi, julgeid kodanikke, kes on siiralt andunud oma sotsialistlikule kodumaale ja Lenin-Stalini ülesehitavale tööle.

2. Nende ülesannete teostamiseks laste (noorte) kooli kehakultuuri kollektiiv:

- a) organiseerib ettevalmistust ja normide täitmist OVTK ja VTK märgi omandamiseks oma kooli õpilastele;

- b) organiseerib mitmekesiste spordialade harrastamist;
- c) organiseerib massilist kehakultuuri tööd: suusatamist, uisutamist, kehakultuuri-mänge jne.
- d) teostab oma kooli piirides laste (noorte) spordivõistlusi, pidustusi ja spartakiaade;
- e) abistab kooli direktsiooni kehakultuurilise õppetöö organiseerimisel, valib kooliõpilaste-kehakultuurilaste aktiivi hulgast kehalise kasvatusse õpetajatele abilisi õppekavaliste tundide läbiviimiseks.

II. Töö organiseerimine laste (noorte) kollektiives.

- 3. Laste (noorte) kollektiiv organiseeritakse ainult ühe kooli õpilastest.
- 4. Laste (noorte) kollektiiv töötab kooli direktori, kehalise kasvatusse õpetaja ja kooli kommunistlike noorte algorganisatsiooni juhtimisel.
- 5. Laste (noorte) kollektiivi liikmete üldkoosolek valib kollektiivi büroo, mille koosseisu kuulub kehalise kasvatusse õpetaja. Laste (noorte) rühmades valitakse vanemad, meeskondades — kaptenid.

6. Kollektiivis luuakse spordi erialadel vastavad seksioonid. Seksioonis organiseeritakse rühmad ja meeskonnad, olenevalt õpilaste soost, vanusest ja ettevalmistuse tasemest. Rühmad (meeskonnad) komplekteeritakse vanuse järele järgnevalt:

- 1. rühm (meeskond) — lastele vanusega 12—13 aastat kaasaarvatud
(kuni 14 aastat)
- 2. „ „ — „ „ 14—15 aastat kaasaarvatud
(kuni 16 aastat)
- 3. „ „ — noortele „ 16 a. alates.

M ä r k u s. 8—12-aastastele õpilastele võib moodustada üksikute spordi erialade harrastamiseks ringe — võimlemise, ujumise, tennise, uisutamise.

7. Praktilisi harjutusi kehalise kasvatusse alal laste (noorte) kollektiivis, seksioones, rühmades ja meeskonnas teostavad kooli kehalise kasvatusse õpetajad, spordikoolide õpilased ja VSS liikmed, kes on kehakultuuri ja spordi komitee poolt määratud kooli kollektiivi juurde.

8. Õppetöö laste (noorte) kollektiivis teostatakse kavade alusel, mis on kinnitatud NSVL RKN juures oleva Üleliidulise Kehakultuuri ja Spordi komitee ja Hariduse Rahvakomissariaatide poolt.

III. Kollektiivi liikmete õigused ja kohustused.

- 9. Laste (noorte) kollektiivi liikmeteks võivad olla kõik kooli õpilased.
- 10. Laste (noorte) kollektiivi liikmed on kohustatud osa võtma kollektiivi spordiseksioonide tööst, kuid mitte rohkem kui kahes seksioonis.
- 11. Laste (noorte) kollektiivi liikmed on kohustatud üheaegselt aktiivse osavõtuga sportlikust tööst hästi edasi jõudma kooli õppeainetes ja olema eeskujuks õppetöös. Halva edasijõudmise korral võib õpilast koolijuhataja korraldusel teatud ajaks kõrvaldada isetegevuslikest sportlikest harrastustest.
- 12. Liikmeks vastuvõttu, samuti väljaheitmist laste (noorte) kollektiivi liikmeskonnast teostab kollektiivi büroo.
- 13. Kollektiivi liikmed loetakse kollektiivist lahkunuks nende puudumisel vabandamata põhjusel kolm korda kehalise kasvatusse tundidest.

IV. Arstlik kontroll.

14. Iga laste (noorte) kollektiivi astuja allub kohustuslikule arstlikule järelvaatusele.

15. Perioodiline arstlik järelvaatus kollektiivist osavõtjaile teostatakse mitte harvemini kui 1 kord 4 kuu jooksul arstliku kabineti või kooliarsti poolt.

V. Majanduslik alus.

16. Laste (noorte) kollektiivi tööd finantseeritakse kooli direksiooni poolt summadest, mis on määratud tööks väljaspool kooli.

ENSV Ringhäälingu kooliraadio saatekava 1940/41. õppeaasta detsembrikuus.

Kuulamine koolides toimub HRK 1940. a. 10. X nr. 3955 (HRT 8 — 1940) ringkirjas antud juhtnööride kohaselt.

Kolmapäev, 4. detsember, kell 12.00—12.30.

Stalinlik Konstitutsioon ja Nõukogude noorus.

Leonhard Hallopi vestlus NSVL Konstitutsiooni aastapäeva puhul. — Heli-
lõikeid ja muusikat.

Reede, 6. detsember, kell 12.00—12.40.

Alates 4. õppeaastast.

Lõbusate noorte marss — J. Dunajevski. Ühislaulusaade. Õpetab
Vardo Holm.

Teisipäev, 10. detsember, kell 12.00—12.40.

Alates 6. õppeaastast.

Puškin — suur vene luuletaja.

Eluloolisi pilte ja ettekandeid loomingu- ja koostanud Paul Viiding.

Reede, 13. detsember, kell 12.00—12.30.

Alates 1. õppeaastast.

Saabastega kass.

Kuuldemäng samanimelise muinasjutu ainetel.

Teisipäev, 17. detsember, kell 12.00—12.30.

Alates 4. õppeaastast.

Vabamatelu otsimas.

Pilte pärisorjuse ajast. Jüri Parijõe jutu järgi koostanud Paul Härm.

Reede, 20. detsember, kell 12.00—12.30.

Töötava rahva suur sõber ja õpetaja.

J. V. Stalini 61. sünnipäeva puhul. Eluloolisi pilte ja laule.

Teisipäev, 24. detsember, kell 12.00—12.30.

Alates 4. õppeaastast.

T ä h e l e p a n u, s i i n P õ h j a n a b a ! (I)

Nõukogude polaaruurijate elust ja tegevusest Põhja-Jäämerel. J. D. Papanini järgi kuuldepiltideks seadnud Kaarel Korsen.

Reede, 27. detsember, kell 12.00—12.40.

Alates 1. õppeaastast.

K u l d v õ t m e k e.

Kuuldemäng laulu ja muusikaga. Aleksei Tolstoi lastenäidendi järgi seadnud Elmar Araste. Tallinna Õpetajate Seminari, Pedagoogiumi ja Seminari algkooli õpilaste, õpilaskoori ja orkestri ettekandes.

Kooliosakonna juhataja eest
Hariduse Rahvakomissari Asetäitja A. Valsiner.

Sekretär R. Alas.

MITTEAMETLIK OSA.

Algkoolide õpetajaile.

Üleminekuga N. Liidu koolisüsteemile järgmisest kooliaastast alates algavad juba 5. klassis põhiaineis süstemaatilised kursused, mille õpetamiseks meie algkooli õpetajaskond üldiselt pole küllaldaselt ette valmistatud.

Selle puuduse kõrvaldamiseks korraldab HRK Kooliosakond täielise keskkooli-haridusega ja algkooliõpetaja kutsega tegelikele õppejõududele täiendavad õpingud järgmistes ainetes ja ainerühmades oma valiku järele:

- 1) eesti keel;
- 2) ajalugu ja konstitutsioon;
- 3) matemaatika ja füüsika;
- 4) loodusteadus, maateadus ja keemia.

Täiendavad õpingud on kavatsatud korraldada järgmiselt:

I poolaastal 1941 — oma ala keskkoolikursuse iseseisev koduõppeline kordamine, eriti mittetäielise keskkooli õppekava osas, millele järgnevad vastavad katsed juunis 1941.

Katsed rahuldavalt õiendanud pääsevad umbes 3-nädalastele kursustele, kus täiendatakse osavõtjate teadmisi peamiselt neis osades, milles iseseisev töötamine osutub raskeks (metoodika, praktilised tööd jm.).

1941/42. kooliaastal on koduõppelise töö jätkamine ja juunis 1942 veel täiendavad kursused.

Sellele järgnevad eksamid, millede õiendanud saavad mittetäielise keskkooli-õpetaja kutse (II. järk).

HRK Kooliosakond palub kõiki täieliku keskharidusega ja õpetajakutsega algkooli õpetajaid, kes soovivad osa võtta täiendavatest õpingutest eeltoodud kava alusel, teatada oma soovist HRK Kooliosakonnale hiljemalt 14. dets. s. a. järgmise vormi järgi (formaadis 21 × 15 cm):

....., sünd.
 (perekonna ja eesnimi)

Haridus
 (millise õppeasutise lõpetanud ja millal)

Kutse

Kas töötab praegu ja milliseid aineid õpetab

.....

.....

Soovib osa võtta täiendavatest õpingutest

..... alal.
 (ainete nimetus)

.....
 (daatum)

.....
 (allkiri)

A a d r e s s :

Tallinnas, 4. dets. 1940.

HRK Kooliosakond.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR

Raamatupalat

40-24_a